



Möten i Jordandalen

Om du längtar efter värme, så kan jag rekommendera Jordandalen! Det är en het plats på många olika sätt. Utomhustemperaturen stiger ofta upp mot 50 grader. Det är också ett strategiskt mycket hett område. Jordandalen är en stor del av Västbanken, nästan 29%. Dessutom ett intressant område för Israel, med gräns mot Jordanien.

Det bor ca 80000 palestinier och 9400 israeliska bosättare i Jordandalen. Av palestinerna är ca 15000 beduiner. Det finns fyra stora problem i området: vattenfrågan, frågan om tillgången till marken, frågan om förflyttning av beduinerna och frågan om utbildning.¹

Första gången jag var i Jordandalen mötte jag Fadi Jueejat. Han arbetar för the Jordan Valley Eco Center/ AUJA, och ansvarar för frågor, som berör vattenfördelningen i Al' Auja med omnejd². Enligt beräkningar som Fadi och hans organisation har gjort, kontrollerar bosättarna i området 95% av vattnet, och de återstående 5% ska palestinerna dela på. De 9400 bosättarna i Jordandalen använder ca en tredjedel av allt vatten som är tillgängligt för de 2,5 miljoner palestinier, som lever på Västbanken. På grund av den rika tillgången på vatten för bosättarna, kan de utveckla bra odlingsmetoder, och få öknen att blomma. Palestinierna tvingas att odla grödor, som behöver mindre tillgång till vatten, och som också ger mindre inkomster. Även om en palestinsk familj har en brunn nära sin mark, pumpar bosättarna bort allt vatten till sina odlingar. Palestinierna får köra lång väg och köpa sitt vatten dyrt från tankar, som har ställts upp. För att kunna överleva, arbetar de åt bosättarna. Lönen är dålig enligt Fadi. Från att 98% av palestinerna arbetade i jordbruket, på sin egen mark, är det nu bara 2% som gör det.

Byn Al' Auja,³ ligger i södra delen av Jordandalen, nära Jeriko. Det är en viktig plats för tillgången av vatten, eftersom vattnet rinner ner från bergen på vintern. I mars, rann vattnet ner från bergen, men i maj, hade brunnen torkat och vattnet hade i stället letts till de israeliska bosättarnas plantager. Byn har en skola, som ligger på den ena sidan en stor väg, och byn på den andra sidan. Varje dag måste ca 200 barn passera över vägen, för att komma till och från skolan. Just där barnen passerar gör vägen en böj, och sikten är skymd. Även om hastighetsbegränsningen är 60 km/h, är det många som passerar skolan, i betydligt högre hastighet. Det har hänt ett flertal olyckor med dödlig utgång, Fadi säger, att samtal har förts med israeliska myndigheter om säkerheten. Önskemålet är en bro över vägen för att skydda barnen. Men inget tillstånd ges för att bygga bron.⁴

I Jordandalen, nära byn Al' Auja, bor Khaled. Khaled är en kristen palestiniere, som äger sin mark och har papper på det. På hans mark finns en brunn, som förr gav 50 kubikmeter vatten i timmen. På grund av att bosättarna gräver nya brunnar och pumpar bort vatten, har det påverkat Khaleds brunn så att den nu bara ger 5 kubikmeter i timmen. Naturligtvis märks det även på hans odlingar. Bananträden, som Khaled odlade förr, och som var hans stolthet och stora inkomstkälla, finns inte längre. 1957 var brunnen 17 meter djup. Nu har Khaled fått gräva ner till 40 meter eftersom vattnet försvinner.

Vi sitter i skuggan under olivträden och dricker te. Det är inget lätt liv, som Khaled och hans familj lever. Ständigt bevakade av militär, och med rädsla att förlora det livsnödvändiga vattnet. Khaled har bara ett mål, och det är att bo kvar och fortsätta att bruka sin mark. Han är bergfast i sitt beslut,

¹ Prova att läsa på www.jordanvalleysolidarity.org och klicka fram till de olika frågorna

² www.jvec.ps/index.php?option=com_content&view=article&id=89&Itemid=115&lang=en

³ www.wikipedia.org/wiki/Al-Auja_Jericho

⁴ www.jordanvalleysolidarity.org/index.php/about-us

att ge sina barn en framtid genom utbildning, och för att klara det, måste han arbeta hårt. Jag känner hur hans energi och framtidshopp, på något underligt sätt smittar av sig på oss andra.

Palestinas premiärminister, doktor Salam Fayyad kom till Jordandalen i mitten av september och vi fick ett möte med honom. Doktor Fayyad är en stillsam, kortväxt man med ett lite underfundigt leende. Han har en doktorsgrad i ekonomi från universitetet i Austin, USA, och har tidigare bott 20 år i USA. Lika underfundigt som hans leende är, lika skarp är hans blick. Hans mål är att bygga upp Palestina, så när dagen kommer för en egen stat, ska allt vara klart och förberett. Israeler och palestinier ska kunna leva sida vid sida, utan att någon ska behöva vara rädd. Doktor Fayyad har inget till övers för en väpnad konflikt. Det gagnar ingen, säger han.



Doktor Fayyad tillsammans med några från team Yanoun.

Hela scenen är lite humoristisk. Vi sitter under ett slitet tälttak mitt ute i öknen, tillsammans med ca 20 beduinmän i sina långa, svala, fotsida dräkter och keffiyeh på huvudet. Alla har en mobiltelefon, som ringer i ett. En av dem går runt med EN kopp och en termoskanna med kaffe, och bjuder på en munfull superstarkt kaffe. När vi sitter där, långt borta från alla vägar, kommer det plötsligt en massa bilar. Israelisk militär, palestinska poliser, två ambulanser, vakter och palestinsk tv. Alla tar plats i tältet och får smaka på kaffet ur termoskannan. Fortfarande ur samma kopp. Plötsligt reser sig alla och går ut. Premiärministern kommer, och alla får skaka hand med honom. Han pratar avslappnat och lugnt, och tar plats på en av plaststolarna. Även han får smaka av kaffet.

Abu Sakel, som är ledare för beduinerna, pratar länge om beduinernas problem. Det handlar om utbildning, hälsa, elektricitet, demoleringsordrar och den stora frågan om vatten. Han klargör läget för premiärministern, att nästan allt vatten går till bosättarnas plantager, att israelisk militär stänger av vägarna, så att de får köra omvägar på flera timmar för att kunna hämta sitt vatten ur de uppställda tankarna. Ett mycket kostsamt projekt. Soldaterna har övningar på beduinernas mark, och deras tält fick demoleringsorder i augusti. Barnen behöver hälsovård, och många av beduinerna är i stort behov av tandvård. Doktor Fayyad lyssnar tålmodigt och uppmärksam. Det märks att han är berörd, men kan bara svara, att han förstår dem och ska ha frågorna på sitt bord. Det fattas pengar.

Så reser han sig och ska gå, men innan dess lyckas vi få en intervju med honom. Vi diskuterar läget med honom, och han säger att han arbetar hårt för beduinernas rättigheter. När vi frågar vad våra länder kan göra, tittar han intensivt på oss och säger:” INVESTERA I VÄSTBANKEN! Säg till era regeringar att det som kan hjälpa oss, är att de investerar här. De har inte frågat om att få göra det tidigare, men säg åt dem att det är viktigt. Då kan vår ekonomi växa.”

Vi har en fråga till, som ligger oss varmt om hjärtat. Den handlar om den gångbro som barnen i byn

Al' Auja så väl behöver. Doktor Fayyad tittar oförstående på oss. ”Jag vet inget om någon bro, men jag lovar er att ta reda på allt, angående den, och arbeta för ett tillstånd”. Det kändes skönt att få det löftet. Till sist tackade han oss för det arbete som EAPPI gör, och som han kände till, och verkligen uppskattade. En händelserik dag var slut. Slutet blev att jag tappade min kamera, och att den vänlige premiärministern plockade upp den med ett varmt leende!

Oktober 2012, Eva-Marie Håkansson, Yanoun.

DISCLAIMER!

I work for the Christian Council of Sweden as an Ecumenical Accompanier, serving on the World Council of Churches' Ecumenical Accompaniment Programme in Palestine and Israel (EAPPI). The views contained in this report are personal and do not necessarily reflect those of the Christian Council of Sweden or the World Council of Churches. If you would like to publish or disseminate it further, please first contact the EAPPI communications officer and managing editor (eappi-co@jrol.com) for permission.

Jag befinner mig i Israel och Palestina som ekumenisk följeslagare på uppdrag av Sveriges Kristna Råd och Kyrkornas Världsråd, genom det Ekumeniska följeslagarprogrammet i Palestina och Israel (EAPPI). De synpunkter/reflektioner som uttrycks ovan är personliga och delas inte nödvändigtvis av mina uppdragsgivare.

Om du vill publicera hela eller delar av denna artikel eller sprida den vidare, var vänlig kontakta mig; (din egen e-postadress), och/eller någon av de ansvariga på Sveriges Kristna Råd; Karin Hallin (karin.hallin@skr.org) eller Sofia Emanuelsson (sofia.emmanuelsson@skr.org).

"Genom Ekumeniska följeslagarprogrammet stödjer människor från olika delar av världen israeler och palestinier som arbetar för en rättvis fred"

Kyrkornas Världsråd driver det internationella projektet: Ecumenical Accompaniment Programme in Palestine and Israel (EAPPI). Initiativet till projektet togs efter en förfrågan från kyrkoledare i Jerusalem. Programmet syftar till att genom internationell närvaro dämpa våldet, ge hopp om att en fredlig lösning är möjlig, främja respekten för folkrätten och öka omvärldens medvetenhet om ockupationens konsekvenser för israeler och palestinier. Kring den svenska delen i projektet, kallad SEAPPI, har ett tiotal kyrkor och kyrkorelaterade organisationer slutit upp med Sveriges Kristna Råd som huvudman.